

HƏZRƏTİ ABDULLANIN MİRASI

İSLAM

Mübariz İMAMZADƏ

Əbdül Mütəllibin israrla oğlu Abdullanı qurban vermək qərarı nəinki ailə üzvlərini, hətta Qüreyş qəbiləsinin bir çox tanınmış ağsaqqallarını da məyus etmişdi. Onlar təkidlə Əbdül Mütəllibə müraciət edib onu fikrindən daşındırmağa cəhd göstərmiş, bu hərəkətin aqibətindən ona dəfələrlə söyləmişlər:

Ya Əbdül Mütəllib! Bu necə ola bilər? Sən Məkkənin böyüklərindən, tanınmış adamlarıdansa. Bunu etmiş olsan, bizlərdən çoxu səni təqlid edib, oğullarını qurban verər. Bununla da nəslimiz getdikcə kəsilər.

Bu əsnada Əbdül Mütəllibin dayısı Abdulla İbn Müqirə bir təklifi irəli sürdü:

Şamda məşhur kahin qadın yaşayır. Çoxumuz onun müdrik məsləhətlərindən faydalanmışıq. Gəl onun yanına gedək. O çıxardığı hökmə tabe olaq.*

Çox tərəddüddən sonar Əbdül Mütəllib bu təkliflə razılaşdı. Dərhal karvan tərtib edildi və o, Şama, kahin qadının ziyarətghına yönəldi. Tezliklə Əbdül Mütəllib kahin qadınla görüşüb, ona öz məsələsini söylədi.

-Sizdə bir insanın fidyəsi nədir? - deyə qadın soruşdu.

-On dəvə.

-Elə isə qayıdın diyarınıza və yenə oxlarla püşk atın. Bir yanda on dəvə, o birisində isə oğlun. Ox dəvələrə çıxarsa, onları qurban verib, oğlunu qurtararsan. Yox əgər, ox oğlun tərəfi göstərsə, dəvələrin sayını bir fidyə miqdarında artırın və bu minvalla o vaxtadək ki, ox dəvələrə çıxsın. Bu üsulla həm rəbbinizi razı salar, həm də oğlunuzu qurtarmış olarsınız.* Əbdül Mütəllibin sevinci yerə-göyə sığmırdı. Dərhal Məkkəyə qayıdıb bu xəbərlə ailəsini və xalqını sevindirdi.

Kəbəyə gedib püşk sahibinə əhvalını söylədilər. Çəkilən ox Abdullaya çıxdı. Dəvələrin sayını iyirmiyə çatdırdılar. Bu dəfə də ox oğlanı göstərdi. Bundan sonra dalbadal 8 dəfə püşk Abdullanın qurban verilməsini tələb etdi. Dəvələrin sayı yüzə çatdı. Nəhayət, bu səfər ox dəvələri göstərdi. Abdulla vədinə sadıq qalmaq naminə bundan sonra daha üç dəfə də püşk atdı. Hər üç dəfəsində ox dəvələrə çıxdı.

Allahü əkbər! Allahü əkbər! - deyərək Əbdül Mütəllib Kəbənin önündə diz çöküb, Allaha dua etdi. O gündən ərəblərdə insan fidyəsi yüz dəvəyə bərabər oldu. Həzrəti

Peyğəmbər də sonralar bu adəti olduğu kimi qəbul etmişdi. Məhz bu tarixçəni nəzərdə tutaraq Məhəmməd peyğəmbər (sallillahü aleyhi və səlləm) sonralar ona əzab və əziyyət verən qüreyşilərə üz tutub, məzəmmətlə: Mən sizin aranızda iki qurban-dan gəlmişəm* - deyərdi. Bununla o ulu babası olan həzrəti İsmayılın və atası Abdullanın qurban gətirilmə niyyətlərini ərəblərin yadına salırdı.

Abdulla günlər keçdikcə kamallaşır, gözəlliyi daha da artırdı. Qüreyş cavanları arasında öz təmkinliyi, uzaqgörənliyi, uca boyu, sıx qıvrım saçı və hər şeydən əvvəl alnında həkk olunmuş nur ilə seçilən Abdullaya öz qızını vermək arzusunda olanların sayı çox idi. Ancaq o yalnız birisinin nəsibi ola bilərdi. Əbdül Mütəllib qız seçməyi öz üzərinə götürdü. O, Bəni Zühra qəbiləsinin başçısı Vəhb ibn Abdü-Manafın yanına gələrək onun qızı Əminəni öz oğlu Abdullaya zövcə etmək niyyətini bildirdi. Vəhb sevincini gizlədə bilmədi. Halbuki ərəblərin adəti buna yol vermirdi. Təəccüblənmə, ya Əbdül Mütəllib – deyə Vəhb gülümsədi – “Biz bu xahişindən agah olunmuşuq. Çünki bu günlər Əminənin anası yuxusunda görmüşdü ki, guya evimizə nur daxil olur, onun işığı yeri və göyü bürümüşdü. Mən isə bu gecə yuxumda ulu babamız Həzrəti İbrahimi gördüm. O mənə sənəin oğluma öz qızını verməyimi əmr etdi. Səhərdən bəridir bu yuxunun təsiri altındayam. “Görəsən nə vaxt gəlib Əminəni istəyəcəklər - deyə özüm-özümə sual verirdim. Elə bu zaman siz gəldiniz!”

Vəhbın qızı Əminə adlı-sanlı ailədə tərbiyə almış, zamanının ən gözəl və dərrakəli qızlarından idi. Onun 14, Abdullanın isə 24 yaşları var idi. Qısa zamanda nigah bağlandı, kəbin kəsildi və dünyaya peyğəmbərlərin ağası olan Məhəmməd peyğəmbərimizi gətirəcək ailə quruldu. Çox qərribəsi budur ki, toydan az müddət sonra Abdullanın alnındaki nur Əminənin çöhrəsində parıldadı. Bu demək idi ki, həzrəti Əminə kainatın

son peyğəmbərini öz bətnində daşıyırdı. Evləndiklərinin ilk ayları bir an kimi keçdi. Çünki iki gənc özlərinin ən xoşbəxt günlərini yaşayırdılar.

Lakin Abdulla ticarət məqsədilə tezliklə Şama gedən karvana qoşuldu. Bu da onun son karvanı oldu, Əminə isə bundan sonra öz gənc həyat yoldaşını artıq görmədi. Abdulla Şamdan qayıdarkən Yəsrib (Mədinə) şəhərində ağır xəstəliyə düşər olmuşdu. O burada dayılarına evində böyük qayğı ilə əhatələnmişdi. Ancaq qohumlarının cəhdlərinə rəğmən xəstəlik şiddətləndi. Əbdül Mütəllib xəstəlik xəbərini alınca, dərhal öz böyük oğlu Xarisi Mədinəyə göndərir. Lakin Xaris Mədinəyə çatanadək, artıq iş-işdən keçmişdi.

Həzrəti Abdulla oğlunun üzünü bir dəfə də olsa görməyib, dünyasını dəyişmişdi. O, Mədinədə dayısı Nabığa İbn Naccarın evi ətrafında dəfn olunmuşdu. Acı xəbər bir anda Məkkəni matəmə bürüdü. Hər bir kəs, kiçikdən böyüyədək bu gəncin vaxtsız vəfatından kədərlənib göz yaşlarını gizlədə bilmirdi. Fəryad göylərə ucalırdı. Əminə bu iztirabdan bir neçə gün ərzində sanki ər idi. Həsrətdən üzü qaralmış, gözlərinin parıltısı sönmüşdü. Bu faciə onun altı ildən sonra uzun sürən xəstəliyinə və nəticədə vəfatına səbəb oldu. Kiçik Məhəmmədin həyata göz açmasına hələ iki ay qalmışdı.

Abdulla hələ gənc olduğundan, bu həyatda qoyduğu mirası yalnız bir cariyə, bir neçə qoyun-keçi, bir qılinc və bir neçə gümüş para oldu.

Lakin ən zəngin miraslardan da artıq mirası onu bu dünyada ən hörmətli adamlardan etdi – o da öz nuru ilə bəşəriyyətin yolunu işıqlandıran peyğəmbərlərin ağası həzrəti Məhəmməd səlavətullah oldu.

*İbn Hişam. “Sirətül Nəbəviyyə”. Beyrut 1962, I cild, səh. 162.

*İbn Hişam. “Sirətül Nəbəviyyə”. Beyrut 1962, I cild, səh. 163.

*İbn Saad. “Tabakat”. Qahirə 1989, I cild, səh. 89.

*İbn Hişam. “Sirətül Nəbəviyyə”. Beyrut 1962, I cild, səh. 170.